

Sygn. akt II KZ 50/22

POSTANOWIENIE

Dnia 10 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk

w sprawie skazanego **D. K.**
po rozpoznaniu w Izbie Karnej
na posiedzeniu w dniu 10 stycznia 2023 r.
kwestii dopuszczalności zażalenia obrońcy skazanego
na postanowienie Sądu Najwyższego
z dnia 16 listopada 2022 r., sygn. akt II KO 98/22,
którym stwierdzono brak podstaw do wznowienia z urzędu postępowania
zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z dnia 13 maja 2021 r., sygn. akt II AKa 125/20
na podstawie art. 430 § 1 k.p.k. w zw. z art. 545 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

zażalenie pozostawić bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 16 listopada 2022 r. (sygn. akt II KO 98/22) Sąd Najwyższy – przywołując w komparycji tego orzeczenia przepis art. 545 § 3 k.p.k. – stwierdził brak podstaw do wznowienia z urzędu postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 13 maja 2021 r. (sygn. akt II AKa 125/20). Orzeczenie to zostało wydane na skutek inicjatywy obrońcy skazanego (podjętej w trybie art. 9 § 2 k.p.k.), która zawierała sygnalizację wznowienia z urzędu ww. postępowania, z uwagi na zaistnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Odpis wymienionego wyżej postanowienia Sądu Najwyższego doręczony został obrońcy wraz z pouczeniem, że na to orzeczenie przysługuje zażalenie do Sądu Najwyższego w terminie 7 dni od daty doręczenia (k.24-26v. akt o sygn. II KO 98/22).

W dniu 1 grudnia 2022 r. (data prezentaty) do Sądu Najwyższego wpłynęło zażalenie obrońcy na ww. postanowienie. Skarżący – odwołując się do przepisów „art. 545 § 3 k.p.k., art. 547 § 1 k.p.k. w zw. z art. 545 § 1 *in princ.* k.p.k. w zw. z art. 425 § 2 *zd. pierwsze* k.p.k.” – zaskarżył to orzeczenie w całości, zarzucając obrazę art. 7 k.p.k., art. 4 k.p.k. oraz błąd w ustaleniach faktycznych. W konkluzji sformułował wnioski odwoławcze oraz wniosek o wstrzymanie wykonania wyroku skazującego.

Przedmiotowe zażalenie zostało przyjęte i przedstawione Sądowi Najwyższemu do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie należało pozostawić bez rozpoznania.

Jak już wskazano, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 listopada 2022 r., na które obrońca skazanego złożył zażalenie, wydane zostało z urzędu, a to w związku z jego pismem sygnalizującym jedno z uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. Należy przypomnieć – co zresztą wybrzmiało już w uzasadnieniu rzeczonego postanowienia – iż wznowienie postępowania w trybie art. 542 § 3 k.p.k. może nastąpić tylko z urzędu, a nie na wniosek strony. Konkluzja ta stanowi punkt wyjścia do zasługującego na aprobatę poglądu orzeczniczego, że skoro strona nie ma prawa do złożenia wniosku o wznowienie postępowania z przyczyn określonych w art. 542 § 3 k.p.k., to nie przysługuje jej również żądanie – realizowane w drodze środka odwoławczego – by dokonać kontroli negatywnego stanowiska sądu w tym przedmiocie (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2009 r., V KZ 31/09, OSNKW 2009, nr 10, poz. 90). Słusznie wskazuje się bowiem, że sąd w przypadku niestwierdzenia podstaw do wznowienia postępowania w trybie art. 542 § 3 k.p.k., nie ma obowiązku wydania decyzji o charakterze procesowego rozstrzygnięcia w postaci postanowienia lub zarządzenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2005 r., II KZ 37/05), a to dlatego, że ustawa

procesowa reguluje tylko sytuację, w której takie podstawy do wznowienia istnieją. Jeśli natomiast podstawy te nie występują, to wystarczy poinformować strony, że po rozpoznaniu sygnalizacji sąd wznowieniowy nie stwierdza podstaw do dalszego procedowania. O tym stanowisku można poinformować stronę w dowolnej formie (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2008 r., V KZ 27/08). Należy więc stwierdzić, że w zakresie badania z urzędu istnienia podstaw do wznowienia postępowania (art. 542 § 3 k.p.k.) wydanie decyzji w formie procesowej, tj. postanowienia – co miało miejsce w niniejszej sprawie – nie jest wymagane. Oznacza to, że wydanie takiego postanowienia nie może kreować drogi odwoławczej, bo takowej przepisy nie przewidują. Przedstawionej oceny nie zmienia fakt, że w podstawie prawnej postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 listopada 2022 r. przywołano przepis art. 545 § 3 k.p.k., który *in fine* rzeczywiście przewiduje zaskarżalność wydanej w tym trybie decyzji procesowej, jednak przedmiotowe orzeczenie – jak wskazano powyżej – nie zawiera rozstrzygnięcia zainicjowanego wnioskiem strony o wznowienie postępowania, a wymieniony przepis możliwość wniesienia zażalenia (do tego samego sądu orzekającego w składzie trzech sędziów) ustanawia jedynie w odniesieniu do postanowienia o odmowie przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania, a tej kwestii postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 listopada 2022 r. nie dotyczy. Poza tym ustawa przewiduje środek odwoławczy od rozstrzygnięcia wydanego w przedmiocie zasadności wniosku o wznowienie postępowania, lecz tylko wtedy, gdy sądem funkcjonalnie właściwym jest sąd okręgowy (por. art. 547 § 1 k.p.k. w zw. z art. 544 § 1 k.p.k.). Natomiast co do postanowienia wydanego w tej kwestii przez sąd apelacyjny lub Sąd Najwyższy, przepis art. 547 § 1 k.p.k. wyraźnie wyłącza możliwość jego zaskarżenia.

Reasumując, stwierdzić należy, iż na wskazane postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 listopada 2022 r. środek odwoławczy nie przysługuje, a zatem złożone przez obrońcę zażalenie nie mogło zostać rozpoznane. Tego stanowiska nie zmienia okoliczność, że obrońcę błędnie pouczano o możliwości zaskarżenia przedmiotowego orzeczenia. Zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie poglądem, nawet mylne pouczenie o przysługującym środku odwoławczym nie powoduje przyznania takiego uprawnienia, jeżeli w rzeczywistości nie przysługuje

ono uczestnikowi postępowania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 1999 r., V KZ 12/99).

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.